

SYSTEEMVERANDERING

SYSTEMS CHANGE

WAT?

Systeemverandering is het veranderen van de onderliggende structuren van een systeem (en de relatie tussen die onderdelen) door middel van dialoog met stakeholders, maatregelen en feedback.

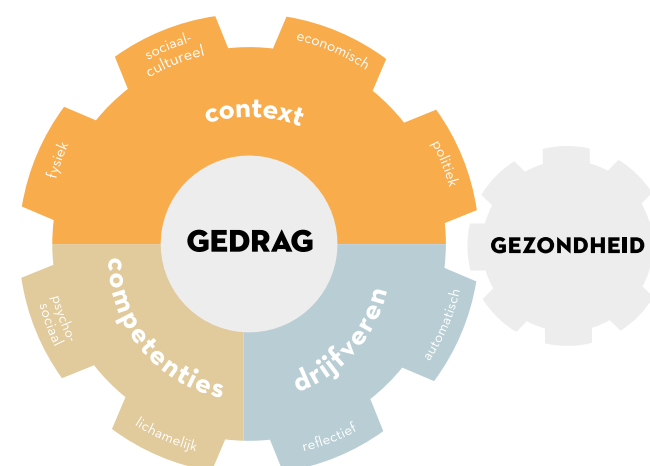
VOORBEELD

Het toepassen van een 'whole school approach' of 'health promoting schools'-aanpak (bv. de kadermethodiek Gezonde school) om structureel te werken aan gezondheidsbevordering op school (= mesoniveau). Het 'Whole System Obesity Programme' in Groot-Brittannië gebruikt het Action Scales Model om obesitas aan te pakken (= macroniveau).

SPEELT IN OP DEZE GEDRAGSDETERMINANTEN:

fysieke context   sociaal-culturele context   economische context   politieke context

Systeemverandering gaat verder dan individuele gedragsverandering en zet via een systeembenadering in op het aanpassen van het **aanbod** of de **indeling en inrichting** van de fysieke context, op de **sociale norm**, **sociale invloed** of **culturele gebruiken** binnen de sociaal-culturele context, op de **marketing** en **betaalbaarheid** van producten en diensten binnen de economische context of op **regels, wetten en aanbevelingen** of **politieke ideologieën** binnen de politieke context. Bij een systeembenadering kijkt men ook naar de samenhang en dynamieken tussen deze gedragsdeterminanten (bv. interacties tussen betrokken actoren en structurele factoren). De techniek kan toegepast worden op niveau van concrete settings (school, werk, buurt, gezin, ...) waarin het gedrag plaatsvindt (= micro-/mesoniveau) of vanuit ruimere systemen (transport, industrie, overheid, ...) die het gedrag indirect beïnvloeden (macroniveau).

WANNEER WERKT HET?

Systeemverandering is een complex samenspel waarbij de verschillende aspecten samen moeten worden aangepakt om succesvol te zijn (= systeembenadering). Verschillende randvoorwaarden moeten vervuld zijn, waaronder een duidelijke en gedragen visie, participatie van de betrokkenen, geen conflicterende belangen of prioriteiten, leiderschap, ... Daarnaast is er voor een dergelijke integrale aanpak de nodige deskundigheid, tijd en budget vereist.